

VESZPRÉMI MEGYEI ÚJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.

Egyes szám ára 16 fillér.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

lfj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hetfőn a lapok
az utcán is árusítottak.

Jobbra-balra.

Határozottan pechje van Károlyi Miska grófnak a mi külügyminisztereinkkel. Éppen ki akarta sütni Czerninről, hogy nem igazi békebarát, amikor megjelent az exminiszter bécsi cikke, amelyben a béke érdekében a delegációk összehívását sürgeti, amit Miska gróf is követelt. Nosza, fordított hamar a taktikáján s most már Czernint akarta a fejéhez vágni a „vérszopót”, „háborus uszítót” Buriánnak, — de ez meg hirtelenében egy békeindítványt húz elő a szobából. Már most mitévő legyen szegény Miska ilyen merész konkurenciával szemben? Nyilván be fogja perelni Czernint és Buriánt szabadsalom bitorlásért. Mert csak ő, gróf Károlyi Mihály a szabadsalmazott békeapostol; akinek kizárólagos joga a békekereskedés. És most bezárja az üzletet s a táncra nem kért vén kisasszony módjára talán petrezselymet áruljon? Azt hát nem! Majd megmutatja ő, hogy csak azért is, ezután is békét fog — árulni.

Burián külügyminiszter a békeért.

Ma egy heti számunk vezetőhelyén gróf Burián Istvánnak, Magyarország és Ausztria közös külügyminiszterének azt a német újságírókhoz intézett beszédét közöltük, amelyben a mindnyájunk által hön óhajtott bekéről tett nagyjelentőségű kijelentéseket. A nemes gróf, — amint alább látható — nem elégedett meg az elröppenő és épp ezért célra nem vezető szavakkal, hanem azok elhangzása után a tett mézejére lépett. Ma, tehát egy hét múlva már arról számolhatunk be, hogy mit cselekedett a békeért.

Nagyot cselekedett. Azt, amit egy nemzetek sorsát szövő vérbeli államférfiúnak, nemzetéhez mindhalálig hűséges hazafinak, az egész élő világot szerető, nemesen érző embernek kellett cselekedni: *békeltanácskozásra szólította fel a hadviselő feleket.*

Hogy minő alakban tette ezt, hogy *egyelőre* nem kimondott békéttárgyalás, hanem csak minden kötelezettség nélküli eszmecsere az, amit javasol, — nem tartozik a lényegre. Az óvatos diplomata fogása ez csupán, épp úgy, amint az állatszédítő sem kínálja azonnal tejbe aprított kaláccsal a nyers hushoz szokott vérengző vadakat. S ha konkra éhes; veszett ordítás lenne is reá a válasz, az sem vonna le az értékéből annak a becsületes, bátor cselekedetnek, amelyet felszólítása által elkövetett.

De éppen azért, mivel óvatos dip-

lomata Burián külügyminiszter, nem tehető fel, hogy demársának megfogalmazása előtt ne szerzett volna értesülést arról, vajjon minő fogadtatásban lesz annak része az ántánt hatalmagnál. Az ellenséges sajtónak, kivált francia lapoknak mérsékelt hangja, amelyen a múlt heti beszédét méltatták és a római pápának feléledt békeközvetítő készsége erre enged következtetni. S ha ezekhez hozzávesszük azt a finom gyengédséget, amellyel a jegyzék hangjában az ellenfelek bűnös rablótörkévéseit mintegy menteni igyekszik (hiszen igazi hittérítő módjára próbálja a lelkek nemesebb érzéseit felébreszteni és valósággal a szájukba adja az erkölcs tanait), nem tudjuk elképzelni hogy felhívása külföldi szó maradjon a pusztaságban.

Az időpontot is jókor választotta meg: amikor már mindnyájan bágyadtak a küzdő felek a rengeteg vérvesszeségtől, de azért még egyik sem hever legyőzöttén, megalázva a másik lábai előtt. Amikor tehát minden újabb meggyanúsítás nélkül vallhatjuk, amit eddig is vallottunk, hogy *önvédelemből* szenvedjük ezt a mindent megemésztő veszes istenítéletet.

Am ha mégis megcsalatozunk feltevésünkben és megint vérebekekvölése lenne a válasz külügyminiszterünk békelépésére, akkor csakugyan nem maradna más hátra, mint amit a német császár mondott az ő munkásainak: megerősíteni a sziveket, megfeszíteni az izmokat és kirántott karddal küzdeni mindhalálig azokkal, akik velünk szemben állanak.

Akármeddig tartson! . . .

A jegyzék szövege.

A eredetileg francia nyelven írott, természetesen valamennyi központi hatalomnak előzetes hozzájárulásával megfogalmazott és az összes hadviselő feleknek, valamint ismertetés végett a semleges államoknak és a római szent széknék megküldött jegyzék magyar fordítása a következő:

A békeajánlat, amelyet a négyesszövetség hatalmai 1916. december 12-én ellenfeleinknek tettek, amelynek békülékeny alapgondolatát soha el nem ejtették a háború történetében, dacára az elutasításnak, amelyben részesült, fontos fejezetet jelent.

Az első harmadfél háborus évvel ellentétben ettől a pillanattól kezdve a béke kérdése Európa, sőt az egész világ diskussziójának középpontjában volt s azóta ezt az eszmecsereát folyton fokozódó mértékben foglalkoztatta és uralta.

Rendre-rendre majdnem valamennyi hadviselő állam szót emelt a béke, annak lehető feltételei és előfeltételei kérdésében. Ez eszmecsere fejlődési vonala azonban nem volt egységes és folytonos. Az alapul szolgáló álláspontok a katonai és politikai helyzet befolyása alatt váltakozván, a kézzelfogható, gyakorlatilag értékesíthető általános eredményre, legalább is eddig nem vezettek.

Mégis, mindezeknek az ingadozásoknak ellenére megállapítható, hogy a szemben álló felfogások közti távolságban és egészen valamennyire csökkent s hogy — habár tagadhatatlanul továbbra is vannak eddig át nem hidalat határozott ellentétek, — részleges elfordulás mutatkozik a legszélsőségesebb hadicélok némelyikével szemben, a világbéke általános alapelvei tekintetében a nézetek bizonyos összhangja nyilvánul meg.

Mindkét táborban — széles néprétegeknél — kétségelentül észlelhető a béke és megegyezésre irányuló akarat megerősödése. Ha azzal a fogadtatással, amelyben a négyesszövetség hatalmainak békeajánlata ellenfeleinknél — annak idején részesült, egybevetjük az utóbbiak felelés államférfiainak, valamint nem felelős, de politikai tekintetben semmiképpen sem befolyás nélküli személyiségeknek későbbi nyilatkozatait, ez az összehasonlítás szintén igazolja a fentebbi benyomást.

Míg például a szövetségeseknek Wilson elnökhöz intézett válasza oly követeléseket állított fel, amelyek Ausztria-Magyarország szétarabolásával, a német birodalom megnyirbálásával és mélyreható belső átalakításával és Törökország európai birtokállománának megsemmisítésével voltak egyértelműek, a későbbiek folyamán ezek a követelések, amelyeknek megvalósítása aránytalanul peröntő győzelmet tételezett volna föl, hivatalos helyről tett többrendbeli ántantnyilatkozatban módosítottak vagy részben elrejtettek.

Igy például Mr. Balfour körülbíró egy évvel ezelőtt az angol alsóházban tett nyilatkozatában kifejezetten elismerte, hogy Ausztria-Magyarországnak önmagának kell megoldani a belső problémáit és hogy kivülről senki sem kényszeríthet rá Németországra alkotmányt. Mr. Lloyd-George ez év elején kijelentette, hogy nem szerepel a szövetség hadicéljai között Ausztria-Magyarország felosztása, az oszmán birodalomnak török tartományaitól való megfosztása és Németország belső reformálása. Szimptomatikuskak tekintethető továbbá, hogy Balfour 1917. decemberében kategorikusan visszautasította azt a feltevést, mintha az angol politika bármikor is lekötötte volna magát a Rajna balparti német területekből önálló állam alakítása érdekében.

A központi hatalmak kijelentései semmi kétséget sem hagynak fenn abban a tekintetben, hogy csupán védelmi harcot folytatnak területeik csorbítatlanságáért és biztonságáért.

A konkrét hadicélok területén mutatkozó közlekedés sokkal szembefőbb azokat a nézeteknek tekintetében, amelyek a békekötésnek és Európa és a világ jövődöntő rendjei felépítésének alapjául világméretű irányelveket illetik. Wilson elnök e részben folyó évi február 12-én és július 4-én tartott beszédeiben oly alapelveket szövegezett meg, a

melyek az ő szövetségeseinél nem kellek ellentmondást és amelyeknek messzemenő alkalmazása nyilván a négyesszövetség hatalmainak részéről sem találna kifogásra, feltéve, hogy ez az alkalmazás általános és az illető államok érdekeivel összeegyeztethető.

Természetesen meggondolandó, hogy nem elég, ha a nézetek az általános alapelvek tekintetében megegyeznek, hanem, hogy ezen túlmenően arról van szó, hogy azoknak értelmezése s az egyes konkrét hadi és békekérdésekre való alkalmazása tekintetében létesüljön egyetértés.

Az elfogulatlan szemléltől előtt bizonyára nem lehet kétséges, hogy mindenik hadviselő államban kivétel nélkül hatalmasan megismertető a megegyezéses béke vágya, hogy egyre jobban utat tör magának az a meggyőződés, hogy a véres küzdelem további folytatása Európát szükségszerűleg romhalmazzá változtatná s fejlődését évtizedekre megbénítaná kimerültség állapotába döntendő anélkül, hogy biztosítva volna, hogy ezzel elérték a fegyveres döntés, amelyre négy iszonyú áldozatokkal, szenvedésekkel s erőfeszítésekkel teljes esztendő óta, mindkét fél hasztalanul törekedett.

Amde milyen uton és minő módon lehet a megegyezés útjait egyengélni és azt végzetlenül elérni? Van-e komoly kilátás arra, hogy ehhez a célhoz a békeprobléma felett folyó vitának az eddigi módon való folytatásával el lehet jutni. Nincs elég bátorságunk erre az utóbbi kérdésre igennel válaszolni.

A vitalkozás az egyik nyilvános szószéktől a másikig úgy, mint eddig történt, a különféle országok államférfiai részéről, voltaképpen csak monológok sorozata volt. Hiányzott belőle mindenekelőtt a közvetlenség, a beszéd és a rá adott válasz nem kapcsolódott egymásba. A beszédek kölcsönösen elsziklottak a szóvivők mellett. Másrészt a viták nyilvánosságát és talaját volt az, ami megfosztotta azokat a sikeres továbbfejlődés lehetőségétől. Minden ily természetű nyilvános nyilatkozatnál a kifejezésimódnak az a fajtája talán alkalmazást, amely a nagy idővelségről és a tömegre való hatást veszi számításba. Ezzel azonban az illető nyilatkozó tudatosan vagy nem tudatosan növeli a szembenálló fél foglaltságát elválasztó úrt, félreállításokat idéz elő, amelyek gyökereit vernek s nem küszöböltetnek ki és megnehezítik a nyílt, egyszerű eszmecsereit. A vezető államférfiak minden nyilatkozata, mihelyt megtörtént és még mielőtt a másik fél illetékes tényezői arra válaszolhatnának, felelőtlen elemek szenvedélyes vagy túlzott megvitatásának tárgyává válik. De az aggodalom, nehogy a hadviselő érdekeit a hazai közhangulat kedvezőtlen befolyásával veszélyeztessék és saját végső szándékait előltek elárulják, magukat a felelős államférfiakat és magasabb rangok használására és a szélsőséges álláspontokhoz való merev ragaszkodásra készletli.

Ha tehát megkíséreltük annak a megvizsgálására, hogy adva vannak-e az alapok egy oly megegyezésre, amely a harc öngyilkosságok számba menő folytatásának katasztrófáját Európáról elhárítani alkalmas, akkor erre mindenestre más és pedig oly módszer volna választandó, amely közvetlen szóbeli megbeszélést tesz a kormányok képviselői között — és csakis ezek között — lehetővé.

Az ilyen megbeszélés- és kölcsönös megvilágítás tárgyát tennék úgy az egyes hadviselő államok ellentétes nézetei, mint azok az általános elvek is, amelyek a béke- és az államok jövőbeli kölcsönös viszonyának alapjául szolgálni hivatják, s amelyekre név szerint egyelőre a megegyezés a siker kilátásával megkísérelhető.

Mihelyt a megegyezés az alapelvekre el volna érve, a megbeszélések során meg kellene kísérelni az alapelveknek az egyes békekérdésekre való konkrét alkalmazását és ezzel az utóbbiak megoldását.

Szeretnők remélni, hogy a hadviselő egyik részéről sem fog aggály felmerülni

egy ily eszmecserevel szemben. A hadicselkmények nem szenvednének megszakítást. A megbeszélések is csak addig a pontig mennének, amíg azokat a résztvevők kilátással biztatónak tartanák. A képviselt államokra ebből semmi hátrány sem járulhatna. Egy ily eszmecsere távol van attól, hogy ártson a béke ügyének, amelynek nyilván csak hasznára válhatna. Ami az első alkalommal nem sikerült, megismételhető, talán már csupán a felfogások tisztázásához is hozzájárult.

Számtalan régi féltetés volna kiküszöbölhető, sok új felismerés törhetne magának utat. Gátjukat szakítanák az emberszeretet visszatartott árjai, amelyeknek melögében továbbra is fennmaradna minden, ami lényeges, azonban eltűnnék nem egy oly vitatott dolog, amelynek ma még túlzott jelentőség tulajdonították. Meggyőződésünk, hogy mind-egyik hadviselőnek kötelessége az emberiséggel szemben együttesen megvizsgálni, hogy vajjon ma egy annyi áldozattal járt, de eldöntetlen és egész lefolyásával megegyezésre utaló küzdelemnek oly sok esztendője után nem lehetséges-e a teltető határnak végelenni.

A cs. és kir. kormány felhívta az összes hadviselő kormányainak javasolná, hogy a békekötési alapelvei fellett való bizalmas és nem kötelező megbeszélésre küldjenek ki a semleges külföldi egy helyére egy még megegyezéseszerűleg kijelölendő közeli időpontban képviselőket, akik megbizálnának, hogy kormányainak a fenti alapelvekre vonatkozó felfogását egymással közöljék, hasonló közléseket átvegyenek, valamint a szabatos megvilágítást igénylő összes pontokra nézve nyílt és őszinte felvilágosításokat kérjenek és adjanak.

Politikai hírek.

Pánik. Ugyebár tudod kedves olvasó, hogy mi az? Rémtűlet, a legnagyobb, legfejletlenebb eszevesztettség. Veszedelmes pillanatokban szokott kitörni a tömegekből, pl. ha zárt helyen, színházban tűz támad, vagy ha a hadviselő fél a harcléren úgy lepi meg az ellenfelét, hogy nincs ideje nyugodtan visszavonulni. Ilyenkor szokott kitörni a pánik, amelynek persze nyavalyatorrés, idegössze- és másféle a kísérője. No hát színházi tűz és ellenséges gránát mind sifli ahhoz képest, amit az a hír okozott a cselszövő após-vőök körében, hogy Tisza Istvánt a király szept. 10-én magához hívatta, aztán meg leutazott Zágrábra stb. Mikor, hogyan, miért? A fogak vacogtak a hidegleléstől, az ijedelemről, a pánik a legrettenesebb volt. Mert érzik, hogy Tisza a jövő embere.

A bolond. A bolondság, vagy hivatalos nyelven: elmehábor, súlyos körülmény az ideg és elmebajok számos válfaja között. A bolond azt cselekszi, amire beteg gyűvelejek kényszerképzetei ösztönzik s nem tud számolni a következményekkel. A bolond meg van győződve, hogy ő a legokosabb a világban és minden más ésszel embert lenéz ostobaságáért vagy bolondnak gunyol. — Gróf Károlyi Mihály, aki eddig mint a béke angyalát ünnepezték önmagát, egy nyilatkozatban, „derék professor”-nak csufolja gróf Burián külügyminisztert, aki — szerinte — csak a megingott pozícióját akarja megerősíteni békeindítványával. Különbözik pedig a sajtójával az egész békejegyzéket értéktelenné és hatástalannak nevezte. „Komoly demokratikus kormány vegye át a vezetést” — hirdette. — Hát, bizony veszedelmes dolog, ha valaki megbolondul. De a bolondot bolondságra heccelni, amint após urék teszik, meg illelenség.

Adakozunk az elesett katonák özvegyei és árvái javára!

Veszprémmegyei Ujság.

Lapunkra 1918. október 1-től kezdve új előfizetést nyitunk.

Előfizetési ár:

egész évre 16 K
fél évre 8 „
negyed évre 4 „

Egyes szám ára a csütörtöki és vasárnapi lapból 16 fillér.

Lelkészek, tanítók, k. jegyzők évi 2 koronáért kapják a lapot.

A kiadóhivatal.

Hírek.

Katonai kintételek. A királyi adományozta háziereideink körében a 3. o. Vaskorona rend a hdm. és a kardokat díjmentesen: Wittek Ferenc századosnak, beosztva a 31. hg. ezrednél; a 3. o. k. ek. másodszer a hdm. és a kardokat: Schlemmer Ödön századosnak, Martin János szvk. századosnak a 31. hg. ezrednél; a signum laudis utólag a kardokkal: Kovács József alvezredesnek, dr. Herzfeld Mór népl. századosnak és dr. Löwy Ede t. hdgynak; ugyanazt kardok nélkül; dr. Raskó Sándor 41. h. t. tüzérezredbeli főhadgynak; ugyanazt kardokkal, de először: Dohányos Tivadar, Gunst Imre t. hdgynak és Ferenczy Károly szvk. hdgynak a 31. h. illetve npt. gyalogezrednél; a koronás arany é. k. a vit. e. szolgálatán és a kardokat Wiener Jakab 41. n. h. t. tüzérezredhez beosztott npt. állatorvosnak. Adományoztatott a felhatalmazott parancsnokság által a bronz vit. érem: Farkas János hadapródjelöltnek a 31. hg. ezredben.

Szinpártoló egyetemi gyűlés. A Veszprémi Színművészetpártoló Egyesület e hó 17-én d. u. 5 órakor választmányi ülést tartott a városház tanácstermében. A gyűlés legfontosabb tárgya az egyet. 10 éves fennállásának, a színház városi tulajdonba való átengedésének megfontolása és az egyet. elnök: dr. Óvári Ferenc márványmellszobrának ünnepies leleplezése volt, ami egymással kapcsolatosan e hó 24-én d. e. 11 órakor lesz a színházban diszko-gyűlés, illetőleg egy matiné keretében. Az ünnepség tulajdonképpen két részből fog állni: az első lesz a jubileum, a második a matiné. Az elsőt dr. Réthy Ede tőrszörvos és dr. Komjáthy László polgármester fognak beszédet mondani, az utóbbit Pauli Lajos, Lampérth Géza és Szávay Gyula írók, továbbá Fodor Oszkár színtársulatának több tagja, végül a Dalegyesület fog szerepelni. Ugyanaznap este diszko-gyűlés lesz a színházban.

Adományok a Veszprémi Hadiárvaz javára. Az Országos Gyermekvédő Liga Veszprémmegyei Bizottsága a következő összegeket gyűjtötte a címben megjelölt humanus célra: Veszprémmegye közönsége 40.000, Veszprém város közönsége 70.000, Veszprémi Takarékpénztár 20.000, Veszprémi Káptalan 20.000, Veszprém város 7.200, Pápai főszolgabíró gyűjtése 26.200, Enyingi főszolgabíró gyűjtése 13.200, Devecseri főszolgabíró gyűjtése 14.000, Zirci főszolgabíró gyűjtése 10.642, Veszprémi főszolgabíró gyűjtése 7.200, Ádám Iván kanonok 22.200, gr. Vallis Gyuláné 10.000, gr. Jankovich Béáán Endréné 10.000, dr. Óvári Ferenc és neje Szilber Vilma 10.000, Balatoni fürdők gyűjtése 12.548, Veszprémi tisztviselők tüzifa beszerzési csoportja 7.080-57, gr. Nádasdy Tamásné 5.000, dr. Békeffy Remig zirci apát 5.000, gr. Zichy Béla 2.000, Veszprémmegyei Takarékpénztár megszavazása 2.000, dr. Hajdu Tibor főispát 1.000, Veszprémi főispáni alap 1.000, gr. Festetich Pál Dég 1.000, dr. Simon György kanonok 1.000, dr. Lieben Ernő

Wien 2.000, Zirci zenekedvelők 1.536:50, Veszprém város gyűjtése 1.200, dr. Hollischer Károly 1.000, özv. Iház Lajosné 1.000, gr. Esterházy Mária 500, Dombai Sándor Siófok 500, Veszprémi Takarékpénztár gyűjtése 500, Veszprémi Petőfi-kör gyűjtése 350, Lonkay Ármínné Feketepuszta 500, Veszprémi Dal-egyesület 400, Pápa város gyűjtése 949, Veszprémi díjnokok adománya 200, Várpalotai Takarékpénztár 200 K.

— **Árvaszéki előadó.** Veszprém város tanácsa az árvaszéknél felszaporodott, kivált hadigondozási ügyek előadói teendőivel dr. Sándorfi Kázmér veszprémi ügyvédet bízta meg.

— **Gyermeknap.** A veszprémi gyermeknap, amely e hó 13-án tartatott meg, az Országos Gyermekvédő Liga javára 1100 kor. gyűjtést eredményezett.

— **Evangélikusok gyűlése.** A veszprémi ev. egyházközösség a múlt héten lezárult, multi vasárnap felügyelőválasztó közgyűlést tartott Lorántffy Péter lelkész és Horváth István gondnok együttes elnöksége alatt. A közgyűlés felügyelővé egyhangúlag Nagy Sándor veszprémi polgári iskolai tanárt választotta meg. — Ugyanezen a gyűlésen elhatározatott az egyházi adóknak 50 százalékkal leendő átlagos felemelése.

— **A pápai iskolák felszabadítása.** A vármegyei közig. bizottság legutóbbi ülésén a tanfelügyelő jelentés kapcsán dr. Bibó Károly alispán jelezte, hogy értesítést kapolt, miszerint a pápai iskolákban elhelyezett katonai kórházakat ezekből elhelyezik Ostffy-asszonyfára s így az iskolák ismét visszaadhatók rendeltetésüknek. Ugyane gyűlésen **Göndör Ferenc** kir. segédtanfelügyelő felszólalt és kérte az alispánt, hasson oda, miszerint a veszprémi iskolák ugyanígy felmentessenek.

— **Faármegállapító bizottság.** A veszprémi faármegállapító bizottság Veszprémben és a járásban a múlt héten állapította meg a tűzifa és egyéb fűrészelt faárú árát Szabó Kálmán főerdőmérnök közbejöttével. Az árakat az eddigi forgalmi árnál mintegy 25 százalékkal leszállították. Veszprém város területén a kereskedői telepen métermázsánként 14 koronában, főfűrészelve, 15 koronában, aprotatva 16 koronában állapították meg a tűzifa ára.

— **Rokkantgyűlés.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyűlésének veszprémi fiókjá — amint előre jeleztük — e hó 8-án, vasárnap tartotta választmányi ülését **Balogh József** elnöklése alatt. **Molnár József** pénztárnokjegyző terjesztette elő a jelentését és számadását, amelyeket jóváhagytak és lezárták a tárgysorozatot.

— **Szilva-aszalás.** Közhírré teszem, hogy Veszprém város tanácsa folyó évi szeptember hó 11-én tartott ülésében elhatározta, hogy mindazon termelők szíváját, akik aszalásra alkalmas szilvájukat a veszprémi városi központi szeszfőző helyiségéhez beszállítják, hajlandó az előírtan aszalt szilva egy harmadrészenek megfelelő részéért megfizetni. Saját érdekükben áll tehát a termelő gazda uraknak, hogy az aszalást igénybe vegyék és így nyersanyagukat jobban értékesítsék. Veszprém, 1918. szeptember 12-én. A városi tanács nevében: **Dr. Kemjathy s. k. polgármester.**

— **Tanítók szolgálati várakozási idejének leszállítása.** A vallás és közokt. miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg rendelettel bocsátott ki, amely szerint az összes közszolgálati alkalmazásban lévő tanítók, tanítónők és ovónők szolgálati (várakozási) idejét szabályozza oly módon, hogy 1918. január 1-től számítandó hatállyal minden tanító stb. magasabb fizetésre igényt adó szolgálati idejét, amannyiban a 3 évet meghaladta, leszállította. Vagyis aki 3 évet eltöltött, előlép egy magasabb fizetési osztályba. A szolgálati idő leszállítása nem lesz. Minden-

kinék a törvényben megállapított illetmény rendszer kezdő javadalmazásában és egyes fizetési osztályban bizonyos szolgálati évet kell eltölteni. Pl. a tanítóknak a kezdő javadalmazásában 2 évet, a tanítónőknek ugyan ezen javadalmazásban 4 évet. A III. fix. osztály 3. fokozatában azonban már csak 3 évet, ellentétben az 1913. évi törvény azon rendelkezésével, hogy ebben a fizetési osztályban az államiak 4 évet, a felekezetiiek 5 évet töltenek. A 2. fix. fokozatban megint 3 évet tölt el az illető, az 1. fokozatban azonban az állami 6 évet, a felekezeti 9 évet. Érdemes tanítók 9 évi szolgálat után már személyi pótlékot nyerhetnek, amelyet mindaddig élvezik, amíg magasabb fizetési osztályba nem jutnak.

— **Veszedelemes ugrás.** A hajmáskéri állomáson Agoston István öreg selymi ember tévedésből a dombóvári vonatra szállott fel a budapesti helyett. Amikor ezt észrevette, a vonat már elindult. Mégis leugrott de oly szerencsétlenül, hogy a kerék alá esett, amely a lábfejét teljesen összeroncsolta. A veszprémi kórházban operálták meg.

— **Felesleges sertések bejelentése.** Dr. Horváth Béla, Veszprém város helyettes polgármestere hirdetőnyelven közli, hogy a földm. miniszter akként intézkedett, hogy a házi és gazdasági szükségleten felül, 35 kg.-nál nehezebb sertéseket szeptember hó 20-ig az Orsz. Sertésforgalmi Irodáján megvételre fel kell ajánlani. Ez a kötelezettség nem terjed ki az igazoltan tenyésztési célokat szolgáló sertésállományra. Ez a rendelkezés nem jelenti azt, hogy a felesleges sertést soványan azonnal elviszik. Aki a felesleges sertést közcélra meg akarja hizlalni, annak a Közgazdasági Bank a takarmányt ki fogja utaltatni. A kihizlalt sertést csupán maximális áron át kell adni. De ezt a szándékát szeptember 20-ig szintén be kell jelenteni. A felajánlás elmulasztása szigorúan büntetetik.

— **Ravasz sertéslopás.** Kaiser Bertalan máv. kocsi rendezőnek jutason levő házuvararól eddig ismeretlen tettes ellopta a hízó malacát. Mivel az udvaron több lakónak is van sertése, a ravasz tolvaj, aki — ugy látszik — éppen csak Kaiserre pályázott, előbb gubacsal betömte a malac száját, aztán leszurta és úgy vitte el. A rendőrség nyomoz.

— **Összeégett asszony.** Bindics Mihályné litéri asszony az istállóban véletlenül ledöntötte az olajos lámpát, amelybe benzint öntött. A benzín, kidült és az asszony inge lobbot vetett, aminek következtében teste összeégett. Súlyos sebével a veszprémi kórházba szállították.

— **A „Darwin”. Dr. Fülöp Zaigmond** népszerű természettudományi folyóiratának szeptember 15-i számában érdekes csevegéseket olvasunk Francéól a vas kőrforgásáról Kahn Frigyesről a láthatatlan égítések csillagászatról, a szerkesztőtől az emlős állatok tejéről az utódok szempontjából, Kacsarik Endréről az őskori emberevőről, dr. Barabás Zoltántól a csecsemők sírásáról és Fürst Arturól a Tesla-áramokról stb. Az egyes rovatok cikkei igen változatosak. A kitűnő folyóirat előfizetési ára félévre 10 K. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest Andrássy-ut 60.

— **Vasárnapi Ujság.** A lap most megjelent szeptember 15-iki száma érdekes képeket közöl királyunk látogatásáról a német nagy főhadiszálláson, Münchenben és Drezdában, a budapesti honvéd gyalogezred harc-téri ünnepélyéről, a bolgár hadművészeti kiállításáról. Szép képek ismertetik Rudnay Gyula és Pásztor János Ernszt-muzeumi kiállítását Farkas Zoltán cikkével. Szépirodalmi olvasmányok: Berkes Imre regénye, Rédey Tivadár verse, Schöpfung Aladár novellája, Szigma tárcája, a Megátkozott szerelem című francia regény. Egyéb közlemények: az elhunyt dr. Wekerle László arcképe, kép a kassai sakkversenyéről s a randes heti rovatok.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalban (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

VISZKETEG!

Rüh, sömör és mindennemű
bőrbaj biztos gyógyszer a

BORÓKA-KENŐCS

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és
9 kor. Hozzávaló Boróka-szappan 5 kor.
Készíti Gerő Sándor gyógyszerész, Nagy-
kőrös.

Veszprémben kapható:

Földes Lajos, Czermák Lipót,
Incze Kálmán és Kocsuba Emil
gyógyszertárban.

Színház.

Szombat, szept. 14. és vasárnap, szept. 15-én A kóristalány-t ismételték meg zsuffolt ház előtt.

Hétfő, szept. 16. Gábor Andor 3 felvonásos vígjátéka. A princ kerület bemutására. Egy eladósodott herceg feleségül veszi a kikeresztelkedett gazdag báró leányát, akit azonban már a nászéjszakáján (?) faképnél hágy és megcsal ledér hölgyekkel. Az asszonyka szó nélkül tűri férje ura megaláztatásait, míg nem később sikerül őt magához hódítani és vele a tartós boldogság révébe evezni. Kovács Lulu a nála megszokott megértéssel és átérzéssel oldotta meg feladatát, aminek nyomán szinte elismerés fakadt. Biddi, a partnere szintén a legjobbat igyekezett nyújtani és sikerült is elég híven viszatükröznie az ember lelki mozgalmát. De nem a herceget, akinek alakításához mélyebb tanulmány kívánatos, mint amennyit ő elárult. Ez azonban nemcsak Brádira áll; hanem majdnem minden vidéki színészre. Okosabb volna tehát, ha az igazgatóság mellőzné az olyan darabok színrehozását, amelyek a magas arisztokrácia belső életével foglalkoznak. Mert eltekintve attól, hogy modern színmű-íróink legtöbbje szobamázoló kefével próbálja megfesteni azokat az arisztokráciát annyira jellemző vonásokat, amelyekhez csak igen finom ecset alkalmas, ha az mégis sikerülne neki, a vidéki színész — fizetést az igen kevés kivételnek — egész bizonyosan pacnává keni azt azokat. Ott van például Ligeti a báró szerepében! Ha a darabból nem is tűnnék ki, az ő alakításából feltétlenül meg kellett tudnunk, hogy ez a báró — parvenü. Ellenben a régi vallását feledtette velünk, mert egy jóízű keresztelt zsidóról — még ha nem is vitte volna a báróságig — feltehető, hogy az egykor neki még tréfi malac-aprólékot nem fogja olyan mohósággal izmólni, ahogyan Ligeti cselekvése amiként a közönséggel is élvezetelni szeretne volna. A kalapok természetesen megint a fején voltak a szalonban mozgó főuraknak. A bárónét Gulyánsó helyett Ligetiné, Amália hercegnét Marcinka Vics, öreg herceget Végó, a prokuristát Doktor, a színésznét Bánd Frici, a festőt Károlyi játszották meg kisebb szerepeiknek megfelelő ügyességgel.

Kedd, szept. 17. Tavasz és szerelem. Helitának németből fordított énekes játékát adták a napon. Egy kis iskolából kicsapott diák szellemi története, amiben az a nevezetes, hogy egy leány kezéért versenyes a professzorával, aki őt kicsapatta. Persze hogy Fridolin, a diák lesz a győztes, aki nem kereste Elzsa kisasszony szerelmét, hanem ez önként tette azzal boldoggá. A diák Vida Iliusz volt. Kéccesen nézett ki a fiu-ruhában, a primadonna feladatát is pompásan végezte:

szépen énekelt, kitűnően táncolt, temperamentummal játszott, de kicsit túlságosan is snájdig volt egy kis deák szerepében. Elszűlt Németh Irén alakította nagy jóakarattal. Énekével szintén szép sikert aratott: *Ligeti* (professzor), *Pataki* (Mathuzsálem) és *Bánó Frici* (Boromea) voltak a komikum sok tapsot kapott képviselői.

Perzsia, — — —
Breitschwanz,
Sealskin — — —

kabátok

Alaska, kék, ezüst,
fehér róka — — —

**boák
karmantyuk**
nagy választékban

KEMÉNY SZÜCS
SZŐRMEÁRUHÁZABAN

Budapest, VI., Andrassy-ut 6.
Árjegyzék ingyen. Telefon 92—76.

Videki rendelések postán is eszközölhetnek.

KÖLCSÖNÖKET

költésviselőknök, nyugdíjasoknak fizetési előjegyzésre életbiztosítással kezesség nélkül, továbbá földbirtokokra, házakra ötven évtől egész hatvanöt évi törlesztésre, második helyre tíz évi törlesztésre.

Veszek örökségeket, házrészeket, életbiztosítási kötvényeket, ezüstműveket.

farádi BALOGH CONSTANTIN

BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.
Telefon 170—91. (Válaszbélyeg csatolandó)

Viszketegséget, Sömört, Rüh

leggyorsabban elmulasajja
a **D. Fleisch-féle** eredeti
törvényesen védett

„Skaboform“-Kenőcs.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti csomagolás Dr. Fleisch-féle körjünk. Próba tégegy 3— K, nagy tégegy 5 K, családi tégegy 12 K.

Veszprém és vidéke részére főraktár:

Kocsma Emlé „Pekete sas“ gyógyszerlára
Veszprémben.

Vételnél a Skaboform-védjegyre ügyeljünk.

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül terjedelmükre. Közlendő a birtok művelési ága, termérték, a birtok teherfélélei, részletes leírása az épületeknek, fundus instruktus részletezése, vasuti állomás s a birtok ára.

Ajánlatokat kér:

farádi Balogh Constantin

banküzlet

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.

Telefon 170—91.

Iskolaszerek, rajzszerk, papírok,
minden e szakba vágó cikkek a
legelőszóbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy tér 3. sz.

(Saját ház.) Telefon 93.

Minden iskolában használható
tankönyvek raktáron vannak.

Tisztelettel tudatjuk, hogy a
Siófoki Központi Tejesarnokot
megvettük.

Bárki másnál
előnyösebb feltételek
mellett vásárolunk

tejet.

Arajánlatokat kér:

Havasi Vajvállalat

Siófoki Tejesarnok a Siófok,
vagy Központja Kaposvár.

„DIADAL“

ruhafestéket használjon, ha szépen
és jól akarja a ruháit festeni.

Ára csomagonként 70 fillér.

Egyedüli raktár:

STEINER BÉLA drogéria

Székesfehérvár, Kossuth-u. 7.

Viszontelárusítóknak árkedvezmény

Előre lássuk el magunkat

szőlőkötöző-papírzsineggel.

A folytonos gyártási zavarok s a nyersanyag nehéz beszerzése folytán kétséges, hogy a következő szezomban lesz-e egyáltalán szőlőkötöző anyag. Azért ajánljuk kitűnő **Raffiapétté** papírzsinegünket, kapható bármily nagy mennyiségben azonnali és későbbi szállításra a

Papírüzemi és Kereskedelmi Rt.-nél

Budapest, VII., Rákóczy-ut 6.

Sürgönyeim. Papirtex. Telefon 83—63

Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.